

Krievu dzejolis

(2022-008-FB-UA)

Kopsavilkums

Uzraudzības padome it atcēlusi Metas sākotnējo lēmumu noņemt Facebook ierakstu, kurā Krievijas armija tiek salīdzināta ar nacistiem, un kurā tiek citēts dzejolis kurā piesauc nacistu nogalināšanu. Tā arī, tā atcēlusi Metas konstatējumu, ka tajā pašā ierakstā redzamais attēls, kurā domājams ir redzams līķis, pārkāpj Vardarbīga un grafiska satura politiku. Balstoties uz politikas pārkāpumu, Meta tam bija pievienojusi brīdinājuma ekrānu. Šī lieta rada nopietnus jautājumus par satura regulēšanu konfliktsituācijās.

Par gadījumu

2022. gada aprīlī Facebook lietotājs Latvijā ievietoja vietnē attēlu, kurā uz ielas, ar seju uz leju guļ ķermenis, domājams, ka līķis. Nav redzami nekādi ievainojumi. Meta padomei apstiprināja, ka attēlā redzamā persona tika nošauta Bučā, Ukrainā.

Attēlam pievienotais teksts krievu valodā apgalvo, ka Otrā pasaules kara laikā Padomju karavīru Vācijā pastrādātās zvērības tika veiktas, lai atriebtu nacistu PSRS izdarītos noziegumus. Tas pielīdzina Krievijas armiju Ukrainā nacistiem un norāda, ka «pēc notikumiem Bučā, ukraiņi gribēs atkārtot... un varēs atkārtot.»

Ieraksts uzskaita iespējamās Krievijas armijas Ukrainā paveiktās zvērības un norāda, ka «pēc notikumiem Bučā, ukraiņi arī gribēs atkārtot... un viņi varēs atkārtot.» Teksta nobeigumā tiek citēts Padomju dzejnieka Konstantīna Semjonova dzejolis «Nogalini viņu!», kura rindiņās ir vārdi: «nogalini fašistu...». Nogalini viņu! Nogalini viņu! Nogalini!»

Par ziņu ziņoja cits Facebook lietotājs, un Meta ziņu izņēma apgalvojot, ka tā pārkāpj Kopienas standartu par naidu kurinošiem izteikumiem. Kad Padome izvēlējās šo ierakstu izskatīšanai, Meta nolēma, ka tam nevajadzēja būt izņemtam, un to atjaunoja. Trīs nedēļas vēlāk, saskaņā ar uzņēmuma Politiku var vardarbīgu un grafisku saturu, ziņai tika pievienots brīdinājuma ekrāns.

Galvenie konstatējumi

Padome secina, ka paziņojuma noņemšana un pēcāk brīdinājuma ekrāna pievienošana, ir pretrunā ar Facebook Kopienas standartiem, Meta vērtībām, vai uzņēmuma atbildību par cilvēktiesību ievērošanu.

Padome uzskata, ka paziņojums nevis izvirza vispārīgas apsūdzības, ka «krievu karavīri ir nacisti», bet gan apgalvo, ka tie ir uzvedušies kā nacisti noteiktā vietā un laikā, kā arī velk vēsturiskas paralēles. Tā arī šis paziņojums vērsts pret Krievijas karavīriem kā kaujiniekiem, nevis pret viņu tautību. Dotajā kontekstā, nedz Meta atbildība par cilvēktiesību ievērošanu, nedz tās Kopienas standarts par naida runu, neaizsargā kareivjus no apgalvojumiem par smagiem pārkāpumiem, nedz arī novērš provokatīvus salīdzinājumus par viņu darbībām un vēsturiskiem notikumiem.

Padome uzver konteksta nozīmīgumu, kad tiek izsvērts vai dotais saturs veicina vardarbību, vai nē. Šajā gadījumā, citātiem no dzejoļa «Nogalini viņu!» ir mākslinieciska un kulturāla nozīme, un tie tiek izmantoti retoriski. Padome uzskata, ka lasot visa paziņojuma kopējā kontekstā, citāti apraksta prāta stāvokli, un nevis uz tādu piesauc. Tie atgādina par vardarbības cikliem un brīdina, ka vēsture varētu atkārtoties Ukrainā.

Meta iekšējās vadlīnijas moderatoriem precizē, ka Meta tulko savus Kopienas standartus par vardarbību un kurināšanu uz naidu tā, lai tajā varētu iekļaut šādas «neitrālas atsauces uz iespējamu iznākumu» un «konsultatīvus brīdinājumus». Tomēr, tas nav izklāstīts publiskajos Kopienas standartos. Līdzīgi, Vardarbīga un grafiska satura politika aizliedz vardarbīgu nāvi parādošus attēlus. Iekšējās vadlīnijas moderatoriem apraksta, kā Meta nosaka vai nāve ir vardarbīga, bet tas nav iekļauts kompānijas publiskajā politikā.

Šajā gadījumā, vairākums Padome locekļu uzskata, ka paziņojumā iekļautais attēls nesatur skaidras norādes uz vardarbīgu nāvi, kas, saskaņā ar Meta iekšējām vadlīnijām moderatoriem, pamato brīdinājuma ekrāna pievienošanu.

Kopumā, Padome secina, ka šis ieraksts neizraisīs vardarbību. Tomēr, Padome atzīmē, ka starptautisku konfliktu situācijās, kurās starptautiskie likumi atļauj vērsties pret kaujiniekiem, pastāv papildus sarežģījumi izvērtējot naida runu. Krievijas iebrukšana Ukrainā starptautiski tikusi atdzīta par pretlikumīgu. Padome aicina Meta pārskatīt savas politikas, lai ņemtu vērā nelikumīgas militāras iejaukšanās apstākļus.

Uzraudzības padomes lēmums

Uzraudzības padome atceļ Meta sākotnējo lēmumu izņemt ierakstu no lentas, un tam sekojošo konstatējumu, ka fotoattēls pārkāpj kompānijas Politiku par vardarbīgu un grafisku saturu, kā rezultātā Meta ierakstam pievienoja brīdinājuma ekrānu.

Padome iesaka Meta:

- Publiskajā Standartā par vardarbīgu un grafisku saturu, balstoties uz Meta politikas interpretāciju, precizēt, ka tiek pieļauts saturs, kas «neitrāli atsaucas uz iespējamo iznākumu».
- Publiskajā Kopienas standartā par vardarbīgu un grafisku saturu iekļaut skaidrojumu, kā tiek noteikts, vai attēlā ir redzama «personas vardarbīga nāve.»
- Izsvērt tādu instrumentu ieviešanu, kas atļautu pilngadīgiem lietotājiem pašiem izlemt vai skatīt grafisku saturu, un ja tā, vai to skatīt ar brīdinājuma ekrānu, vai bez.

* Lietu kopsavilkumi sniedz pārskatu par gadījuma būtību, bet tie nav precedenti paši par sevi.

Pilns lēmums lietā

1. Lēmuma kopsavilkums

Padome atceļ Meta sākotnējo lēmumu izņemt Facebook ierakstu par konfliktu Ukrainā. Saturs, kurš ir krievu valodā un tika ievietots Latvijā, sastāv no fotoattēla, kurā redzams uz ielas gulošs cilvēka ķermenis (domājams miris), kuram apakšā pievienots teksts. Tekstā ir citāti no pazīstama Padomju dzejnieka Konstantīna Semjonova dzejoļa, kas aicina pretoties vācu iebrucējiem Otrā pasaules kara laikā, un kurš ierosina, ka krievu iebrucēji Ukrainā spēlē līdzīgu lomu kā vācu zaldāti Padomju Savienībā. Kad Padome izvēlējās šo ierakstu izskatīšanai, Meta izmainīja savu nostāju un nolēma, ka tam nevajadzēja būt izņemtam, un to atjaunoja. Šis saturs rada svarīgus jautājumus par definīcijām Meta politikās par naida runu, vardarbību un kūdīšanu. Dažas nedēļas pēc satura atjaunošanas, Meta fotoattēlam pievienoja brīdinājuma ekrānu. Vairākums Padomes locekļu uzskata, ka fotoattēli parasti nepārkāpj Vardarbības un grafiska satura politiku, jo, kā tas aprakstīts Meta iekšējās vadlīnijās moderatoriem, attēlos trūkst skaidru norāžu uz vardarbību, kas šajā gadījumā pamato brīdinājuma ekrāna pievienošanu.

2. Lietas apraksts un priekšvēsture

2022. gada aprīlī Facebook lietotājs Latvijā savā ziņu plūsmā ievietoja attēlu kopā ar tekstu krievu valodā. Paziņojums tika apskatīts apmēram 20,000 reižu, kopīgots apmēram 100 reižu, un saņēmis kādas 600 reakcijas un vairāk nekā 100 komentārus.

Attēlā redzama iela ar kritušu velosipēdu un tam blakus gulošu personu, domājams mirušu. Nav redzami nekādi ievainojumi. Teksts sākas ar vārdiem: «viņi gribēja atkārtot, un atkārtoja.» Paziņojums komentē iespējamās Otrā pasaules kara laikā Padomju karavīru Vācijā izdarītos kara noziegumus. Tajā rakstīts, ka šādi noziegumu

ir piedodami, jo tie tikuši izdarīti, lai atriebtos par PSRS teritorijā pastrādātajām fašistu zvērībām. Tālāk, teksts ierosina līdzības starp Otro pasaules karu un Ukrainas iekarošanu, ierosinot, ka Krievijas armija «ir fašisti». Ziņojumā teikts, ka «Krievijas armija Ukrainā izvaro meitenes, ievaino to tēvus, spīdzina un nogalina mierīgos iedzīvotājus.» Tas secina, ka «pēc Bučas, ukraiņi arī gribēs atkārtos... un varēs atkārtot» šādas darbības. Ziņojuma beigās, lietotājs dalās ar citātiem no Padomju dzejnieka Konstantīna Semjonova dzejoļa «Nogalini viņu», tai skaitā rindiņas: «nogalini fašistu, lai tas guļ zemē, nevis tu,»; «nogalini vismaz vienu no viņiem, cik drīz vien vari»; «Nogalini viņu!». Nogalini viņu! Nogalini!

Dienā, kad ziņojums tika publicēts, cits lietotājs ziņoja par to kategorijā «vardarbīgs un grafisks saturs». Balstoties uz cilvēka recenzenta lēmumu, un balstoties uz Kopienas standartu par naida runu, Meta ziņojumu noņēma. Dažas stundas vēlāk paziņojuma ievietotājs lēmumu apstrīdēja, un otrs recenzents nolēma, ka paziņojums pārkāpj to pašu politiku.

Lietotājs iesniedza apelāciju Uzraudzības padomē. Padomes lēmuma izskatīt apelāciju rezultātā, 2022. gada 31. maijā, Meta nolēma, ka iepriekšējais lēmums izņemt saturu no vietnes bija kļūdainis, un atjaunināja satura publikāciju. 2022. gada 23. jūnijā, 23 dienas pēc satura atjaunināšanas, saskaņā ar Kopienas standartu par vardarbīgu un grafisku saturu, Meta fotogrāfijai pievienoja brīdinājuma ekrānu, jo tajā redzama vardarbīga personas nāve. Brīdinājuma ekrānā rakstīts «sensitīvs saturs — šajā attēlā var būt redzams vardarbīgs vai grafisks saturs», un sniedz lietotājam divas iespējas: «uzzināt vairāk» un «skatīt attēlu».

Tālāk izklāstītais faktiskais pamatojums ir svarīgs Padomes lēmuma pieņemšanā, un balstās uz Padomes pasūtītā pētījuma:

- Apvienoto Nāciju Organizācijas Ģenerālā Asambleja 2022. gada 2. martā atdzina Krievijas iebrukumu Ukrainā kā pretlikumīgu ([A/RES/ES-11/1](#)).
- ANO augstā komisāre cilvēktiesību jautājumos Mišela Bačelete (Michelle Bachelet) [pauca bažas](#) par «nopietniem un satraucošiem jautājumiem par iespējamiem kara noziegumiem, smagiem starptautisko cilvēktiesību likumu pārkāpumiem un smagiem starptautisko humanitāro tiesību pārkāpumiem» Ukrainā.
- Postpadomju kultūrās, vārds «fašists» bieži atsaucas uz vācu nacistiem, it īpaši Otrā pasaules kara kontekstā. Tomēr, vārda «fašists» definīcija vairs tieši neattiecas uz vācu nacistiem. Krievijā un Ukrainā šis termins, pateicoties politiskām diskusijām laika gaitā ir izplūdis, jo arvien biežāk vārds «fašists» tiek lietots, lai stigmatizētu politiskos oponentus dažādās politiskajās aprindās.
- «Viņi gribēja atkārtot, un atkārtoja», tiek teikts lietotāja ieraksta pirmajā teikumā. Šī ir populāra atsauce uz «mēs varam atkārtot», Krievijā populāru saukli, kuru daži izmanto, lai izteiktos par Padomju varas uzvaru pār nacistiem

Otrajā pasaules karā. Lietotājs vēlreiz atsauca uz šo saukli, sakot: «pēc notikumiem Bučā, ukraiņi arī gribēs atkārtot... un viņi varēs atkārtot» Krievijas armijas nodarīto.

3. Uzraudzības padomes pilnvaras un darbības joma

Padomei ir tiesības pārskatīt Meta lēmumu, pēc tā, kad tika saņemta apelācija no lietotāja, kura ievietotais ieraksts tika noņemts (Hartas 2. panta 1. daļa; Nolikuma 3. panta 1. daļa) Padomei ir tiesības uzturēt vai atcelt Meta lēmumu (Hartas 3. panta 5. daļa), un šis lēmums ir uzņēmumam saistošs (Hartas 4. pants). Tā arī Meta ir jāizvērtē iespēja piemērot savu lēmumu attiecībā uz identisku saturu paralēlā kontekstā (Hartas 4. pants). Padome lēmums var saturēt konsultatīvus ieteikumus politikas maiņai ar nesaistošiem ieteikumiem, uz kuriem Meta būs jāatbild (Hartas 3. panta 4. daļa un 4. pants).

Kad padome atlasa tādas lietas kā šī, kurā Meta atdzīst savu kļūdu, Padome izskata sākotnējo lēmumu, kas palīdz saprast, kā radušās kļūdas, kā arī lai izteiktu novērojumus un ieteikumus, kuri nākotnē varētu palīdzēt mazināt kļūdu skaitu un veicināt godīgas un pārredzamas procedūras.

4. Pilnvaru izcelsme

Uzraudzības padome ņēma vērā sekojošās pilnvaras un standartus:

I. Uzraudzības padomes lēmumi:

Svarīgākie Uzraudzības padomes iepriekšējie lēmumi:

- “Tigray Komunikācijas lietu birojs” lieta ([2022-006-FB-MR](#)). Šajā gadījumā, Padome uzturēja Meta lēmumu noņemt saturu, jo lietotāja profils (reģionāla valdības ministrija), izmantotais valodas stils (nepārprotams aicinājums nogalināt kareivjus, kuri atsakās padoties), kā arī vietnes lapas auditorijas izmērs (apmēram 260,000 sekotāju), liecināja par augstu risku, ka šis ieraksts varētu novest pie tālākas vardarbības.
- «Sudānas grafiskā video» lieta ([2022-002-FB-MR](#)). Šajā gadījumā Padome ieteica Meta: (i) veikt izmaiņas savos Kopienas standartos par vardarbīgu un grafisku saturu, lai varētu atļaut publicēt mirušu cilvēku fotoattēlus un video, lai vairotu sapratni par un/vai, lai dokumentētu cilvēktiesību pārkāpumus; un (ii) uzsākt politikas izstrādes procesu, kurā tiktu izstrādāti kritēriji pēc kuriem var identificēt video, kuros redzami miruši cilvēki, bet kuri ir tikuši kopīgioti, lai vairotu sapratni par un/vai, lai dokumentētu cilvēktiesību pārkāpumus.

II. Meta satura politika:

Saskaņā ar [Kopienas standartu par naida runu](#), Meta neatļauj «vardarbīgu» vai «dehumanizējošu» runu, kas tiek vērsta pret personām vai personu grupām, balstoties uz to aizsargājamajām īpašībām. Politika nosaka, ka «dehumanizējoša runa» ietver «salīdzinājumus, vispārinājumus, vai neatbilstīgus izteikumus par to uzvedību... vardarbīgiem vai seksuāliem noziedzniekiem.» Politika nepārprotami neattiecas uz pamatotiem izteikumiem par viena uzvedību. Personu grupas, kas aprakstītas kā «veikušas vardarbīgus vai seksuālus noziegumus» Naida runas politikas ietvaros netiek aizsargātas pret uzbrukumiem.

Saskaņā ar [Kopienas standartiem par vardarbību un naida kurināšanu](#), Meta nepieļauj «draudus, kas var novest pie nāves (vai pie cita veida smagas vardarbības)», kur «draudi» tiek definēti (cita starpā) kā «aicinājumi iesaistīties smagā vardarbībā» un «paziņojumi, kas atbalsta smagu vardarbību». Meta iekšējās vadlīnijas moderatoriem precizē, ka kompānija savu politiku interpretē tā, lai tajā varētu iekļaut šādas «neitrālas atsauces uz iespējamu iznākumu» un «konsultatīvus brīdinājumus».

Saskaņā ar [Kopienas standartiem par vardarbīgu un grafisku saturu](#), «visi attēli attēlojoši personas vai personu vardarbīgu nāvi negadījuma vai slepkavības rezultātā» ir jāapliek ar brīdinājuma ekrānu.

III. Meta kompānijas vērtības:

Kopienas standartu ievadā, Meta (citu starpā) ir raksturojusi Facebook vērtības kā «Balss», «Cieņa» un «Drošība». Šis lēmums atsauksies uz šīm vērtībām kad, un kā nepieciešams lēmuma pieņemšanai.

IV. Starptautiskie cilvēktiesību standarti:

ANO uzņēmējdarbības un cilvēktiesību pamatprincipi ([UNGPs](#)), ko 2011. gadā apstiprināja ANO Cilvēktiesību padome, nosaka brīvprātīgu sistēmu cilvēktiesību ievērošanai privātiem uzņēmumiem. 2021. gadā Meta [pazīnoja](#) par [savu Korporatīvo cilvēktiesību politiku](#), kurā tā atkārtoti uzsvēra apņemšanos ievērot cilvēktiesības saskaņā ar UNGP. Padomes Meta cilvēktiesību atbildības analīze šajā gadījumā tika balstīta uz sekojošajiem cilvēktiesību standartiem:

- Tiesības uz vārda brīvību un informāciju: Starptautiskā pakta par civilajām un politiskajām tiesībām ([ICCPR](#)) [19. pants, 34. komentārs](#), Cilvēktiesību komiteja, 2011; ANO īpašais referents par domas un vārda brīvības veicināšanu, ziņo: [A/HRC/38/35](#) (2018), [A/74/486](#) (2019) and [A/HRC/44/49/Add.2](#) (2020); ANO īpašais referents par cilvēktiesībām, ziņojums: [A/HRC/22/17/Add.4](#) (2013).
- Vienlīdzība un nediskriminēšana: 2. pants, 1. punkts (ICCPR).

- Tiesības uz fizisku drošību: (ICCPR) 9. pants
- Tiesības uz dzīvību: (ICCPR) 6. pants

5. Lietotāja iesniegtie materiāli

Savā apelācijā Padomei, lietotājs ziņo, ka viņu kopīgotā fotogrāfija ir «visnekaitīgākā» no visām Krievijas armijas noziegumus Bučā dokumentējošajām fotogrāfijām, kurās redzami «dučiem uz ielām mētājošies civiliedzīvotāju līķi». Lietotājs uzstāj, ka viņa ieraksts vietnē neaicina uz vardarbību un, ka tas ir par «vēsturi un tagadni». Viņš apgalvo, ka sākotnēji šis dzejolis ticis veltīts «Padomju karavīru cīņai pret nacistiem» un, ka viņš to izvietojis, lai parādītu kā «Krievijas armija kļuvusi līdzvērtīga fašistu armijai.» Savā apelācijā, lietotājs norāda, ka viņš ir žurnālists, un uzskata, ka ir svarīgi, lai cilvēki saprastu, kas notiek, it īpaši kara laikā.

6. Meta iesniegtie materiāli

Meta iesniegtajā pamatojumā Padomei, uzņēmums analizēja šīs lietas saturu balstoties uz trijām dažādām savām politikām, sākot ar naida runu. Meta koncentrējās uz to, kāpēc mainīja savu sākotnējo lēmumu, nevis uz to, kā nonāca līdz savam sākotnējam lēmumam Atsaucoties uz Meta, ierosinājums, ka krievu kareivji Krievijas-Ukrainas konflikta kontekstā pastrādājuši noziegumus nav uzskatāms par uzbrukumu Naida runas politikas ietvaros, jo «pamatoti izteikumi par viena uzvedību» vietnē ir atļauti. Tā arī, Meta paskaidroja, ka fašisms ir politiska ideoloģija, un ka vienkārši pielīdzinot Krievijas armiju politiskai ideoloģijai nav uzbrukums, jo «Krievijas armija ir institūcija, un, tālab, nevar tikt uzskatīta par grupu ar aizsargājamām īpašībām, kura tiktu aizsargāta Naida runas politikas ietvaros (salīdzinājumā ar krievu kareivjiem, kuri ir cilvēki).» Nobeigumā, Meta norādīja, ka dažādi citāti no «Nogalini viņu!» dzejoļa, kuri tika citēti ierakstā (piemēram: «nogalini fašistu,» «nogalini vismaz vienu no viņiem,» «nogalini viņu!») atsaucas uz «nacistiem» Otrā pasaules kara kontekstā, un nacisti nav aizsargājama grupa.

Tā arī. Meta analizēja ierakstu savas Politikas par vardarbīgu un grafisku saturu ietvaros. Šai saistībā, Meta paskaidroja, ka norādot, ka «ukraiņi arī gribēs atkārtot... un viņi varēs atkārtot» pēc notikumiem Bučā, neaicina uz vardarbību. Meta uzstāja, ka šī ir «neitrāla atsauce uz iespējamu iznākumu», kuru uzņēmums uzskata par atļautu Politikas par vardarbību un kūdīšanu uz naidu ietvaros. Meta arī uzsvēra, ka Semjonova dzejolis ir veids, kā palielināt izpratni par iespējamo vēstures atkārtošanos Ukrainā. Nobeigumā, uzņēmums paskaidroja, ka atbalstīt vardarbību pret personām, kuras ir uzskaitītas Politikā par bīstamām personām un organizācijām, tādām kā nacisti (Semjonova dzejolī sauktiem par «fašistiem»), ir atļauta saskaņā ar Kopienas standartiem par vardarbību un naida kurināšanu.

Tālāk Meta paskaidroja, ka saskaņā ar Politiku par vardarbīgu un grafisku saturu, tika piemērots brīdinājuma ekrāns, kā arī attiecīgs vecuma ierobežojums, jo attēlā bija attēlota vardarbīga cilvēka nāve. Meta apstiprināja, ka attēlā redzamā persona tika nošauta Bučā, Ukrainā.

Atbildot uz Padomes jautājumiem, Meta sniedza sīkāku paskaidrojumu par Ukrainas konflikta kontekstā izstrādātajām iniciatīvām. Neskatoties uz to, Meta apstiprināja, ka neviena no šīm iniciatīvām nebija attiecināma ne uz sākotnēji noņemti ierakstu, nedz uz tā vēlāko atjaunošanu kopā ar brīdinājuma ekrānu. Uzņēmums apstiprināja, ka saskaņā ar ANO uzņēmējdarbības un cilvēktiesību pamatprincipiem, tikuši veikti vairāki pasākumi, lai pārliecinātos par pienācīgu rūpību konflikta laikā. Šie pasākumi ietver sadarbību ar Krievijas un Ukrainas pilsonisko sabiedrību, un Krievijas neatkarīgo presi, lai gūtu atgriezenisko saikni par Metas pieņemto pasākumu impaktu konflikta norisē.

Padome Meta uzdeva 11 jautājumus, uz kuriem visiem Meta pilnībā atbildēja.

7. Sabiedrības komentāri

Padome šai lietā saņēma astoņus sabiedriskus komentārus. Trīs no tiem tika saņemti no Eiropas, četri no Savienotajām Valstīm un Kanādas, un viens no Latīņamerikas un Karību salām. Šie komentāri aptvēra šādas tēmas: starptautisks bruņots konflikts; konteksta svarīgums satura regulēšanā; Žurnālistu loma konfliktsituācijās; kara noziegumu dokumentēšana; un mākslinieciskā izpausme.

Lai izlasītu sabiedriskos komentārus, lūdzu, spiediet [šeit](#).

8. Uzraudzības padomes lietas analīze

Padome no sākuma izvērtēja, vai dotais saturs būtu atļaujām attiecībā ar Meta satura politiku, kur nepieciešams tika iztulkots uzņēmuma vērtību ietvaros, un tad tika izvērtēts, vai satura apstrāde saskan ar uzņēmuma atbildību par cilvēktiesību ievērošanu.

Padome izvēlējās izskatīšanai šo lietu, jo šī ieraksta izņemšana no lentas rada nopietnas bažas par māksliniecisko izpausmi un kultūras atsaucēm, kuras tiek izmantotas jaunos kontekstos, kas potenciāli var konfliktsituācijās izraisīt vardarbību. Tiešsaistes vietnes personīgai izpausmei ir īpaši svarīgas kara iespaidotiem cilvēkiem, un sociālo tīklu uzņēmumiem ir jāpiegriež īpašā vērība šo personu tiesību aizsardzībai. Šis gadījums lieliski parāda, kā kontekstuālās analīzes trūkums (kurš bieži vien trūkst visos moderēšanas līmeņos) var liegt lietotājiem paust savus uzskatus par konfliktu, kā arī veidot vēsturiskas paralēles.

8.1 Atbilstība Meta satura politikām

Padome konstatē, ka šajā gadījumā saturs nepārkāpj Kopienas standartu par naida runu, nedz arī Standartu par vardarbību un kūdišanu. Vairākums Padomes locekļu konstatē, ka šis saturs nepārkāpj Kopienas standartu par vardarbīgu un grafisku saturu.

1. Naida runa

Meta Politika par naida runu aizliedz uzbrukumus personām balstītus uz aizsargājamām īpašībām, tai skaitā to valstisko piederību. Personas profesija saņem «noteiktu aizsardzību», ja uz to atsaucas kopā ar citām aizsargātām īpašībām. Uzņēmuma iekšējās vadlīnijas satura moderatoriem precizē, ka «daļēji aizsargātas personas», to skaitā personām, kas definētas ar aizsargātu īpašību un to profesiju (piemēram, Krievijas kareivji), ir tiesības uz 1. līmeņa aizsardzību pret naida runu. Šāda veida uzbrukumi (citu starpā) iekļauj «vardarbīgas runas» un «dehumanizējošas runas... salīdzinājumus, vispārinājumus, vai nepamatotu paziņojumus” par to uzvedību formā» vērstu pret tiem vai par viņiem kā vardarbīgiem vai seksuāliem noziedzniekiem». Meta Politika par naida runu neaizsargā personu grupas, kas aprakstītas kā «veikušas vardarbīgus vai seksuālus noziegumus» Naida runas politikas ietvaros netiek aizsargātas pret uzbrukumiem.

Vispārēji apgalvojumi, ka krievu karavīriem ir tieksme izdarīt noziegumus, atkarībā no satura un konteksta varētu pārkāpt Meta Politiku par naida runu. Šādi apgalvojumi varētu tikt ietveri politikas aizliegumā par «dehumanizējošu runu», kā «nepamatoti izteikumi par kāda uzvedību». Meta politika nošķir: (i) slikta rakstura vai nevēlamu iezīmju piedēvēšanu personu grupai balstoties uz to izcelsmi, etnisko piederību vai citām aizsargātām īpašībām (ar to Meta domā «vispārinājumus»); (ii) grupas piederīgo kritizēšanu bez noteikta konteksta (ar to Meta domā «nepamatotus ziņojumus par kāda uzvedību»); un (iii) kritiku par dotās grupas piederīgā iepriekšēju uzvedību (ar to Meta domā «pamatotus paziņojumus par kāda uzvedību»). Šajā gadījumā apgalvojumi par iebrūkošajiem Krievijas kareivjiem tiek veiktas balstoties uz konfliktu Ukrainā, nevis vispārīgi.

Jautājums šeit ir par to, vai lietotāja Krievijas kara spēku salīdzinājums ar Otrā pasaules kara laika vācu fašistiem, un viņa apgalvojumi par to, ka tie izvaro sievietes, spīdzina un nogalina nevainīgus cilvēkus, pārkāpj Meta Politiku par naida runu. “Gan Meta, gan Padome konstatē, ka saskaņā ar Politiku par naida runu, ieraksts nav nedz vardarbīga nedz dehumanizējoša runa, lai gan, dažādu iemeslu pēc. Šī ir vienīgā Politikas par naida runu daļa, kas varēja būt piemērota šim ierakstam.

Meta apgalvo, ka ieraksts nepārkāpj politiku, jo ir apsūdzošie apgalvojumi ir vērsti pret Krievijas *armiju*, kas ir institūcija, nevis pret krievu *kareivjiem*, kuri ir cilvēki.

Padome konstatē, ka atšķirība šajā gadījumā nav spēkā, jo termini «armija» un «kareivji» šeit tiek lietoti kā sinonīmi.

Neskatoties uz to, Padome konstatē, ka lietotāja izvirzītās apsūdzības, ka Krievijas iebrukuma Ukrainā kontekstā, krievu kareivju izdarītie noziegumi ir pielīdzināmi nacistu izdarītajiem noziegumiem ir pieņemami. Šeit tas ir tas gadījums, jo piedēvējot konkrētas darbības (piemēram, «viņi patiešām sāka atriebties — izvarot meitenes, ievainot to tēvus, spīdzināt un nogalināt mierīgos iedzīvotājus Kijevas piepilsētās») un salīdzinot Krievijas armijas kareivjus ar citiem karaspēkiem, kuri ir pastrādājuši kara noziegumus (piemēram, «Krievijas armija, 70 gadus vēlāk, pilnībā atkārtoja savas darbības Vācijā, bet Vācija [Vācijas armija] — Ukrainā») tiek uzskatīts par «pamatotiem» apgalvojumiem par darbībām, kuras ir tikušas novērotas konkrētā konflikta laikā.

Tālab, Padome konstatē, ka krievu karavīru salīdzinājums ar nacistu veiktajiem kara noziegumiem Kopienas standartu ietvaros dotajā kontekstā ir pieļaujams, neskatoties uz to, vai vispārējs salīdzinājums ar nacistiem ir pieļaujams vai nē. Saskaņā ar Meta iekšējām vadlīnijām, saturs, kurš citviet tiktu uzskatīts par naida runu, nepārkāpj viņu politiku, ja tas ir vērstas pret grupām, kuras tiek raksturotas kā «veikušas vardarbīgus vai seksuālus noziegumus». Plašākā nozīmē, tas nepārkāpj naida runas politiku ziņošanai par cilvēktiesību pārkāpumiem dotajā kontekstā, pat neskatoties uz to, ka šie cilvēki tiek raksturoti pēc viņu nacionālās piederības.

Tā arī, Padome konstatē, ka dažādi citāti no dzejoļa «Nogalini viņu!», kas ir tikuši citēti ierakstā (piemēram, «nogalini fašistu,» «nogalini vismaz vienu no viņiem,» «nogalini viņu!») nav uzskatāmi par naida runu, jo kopējā ieraksta kontekstā, Padome tos uzskata par lietotāja aicinājumu atcerēties vardarbības ciklu, nevis kā aicinājumu uz vardarbību.

Visbeidzot, Padome secina, šajā ierakstā lietotājs vēršas pret krievu zaldātiem kā kareivjiem, un nevis pret to nacionālo izcelsmi. Viņa pretenzijas nav uzbrukums kādai aizsargātai grupai, balstoties uz to «aizsargātajām īpašībām». No tā izriet, ka dotais saturs nav naida runa, jo tā nevēršas pret nevienu no aizsargājamām īpašībām.

II. Vardarbība un kūdīšana

Saskaņā ar Politiku par vardarbību un naida kurināšanu, Meta, citu starpā, no lentas izņem ierakstus, kuri «aicina uz smagu vardarbību,» «ierakstus, kuri atbalsta smagu vardarbību,» un «paziņojumus kuros pausti nolūki vai apstākļi smagas vardarbības izdarīšanai.» Meta iekšējās vadlīnijas moderatoriem precizē, ka kompānija savus Kopienas standartus interpretē tā, lai tajā varētu iekļaut šādas «neitrālas atsauces uz iespējamu iznākumu» un «konsultatīvus brīdinājumus». Turklāt, iekšējās vadlīnijas satura moderatoriem paskaidro, ka «saturs, kas nosoda vardarbības draudus vai

palielina izpratni par tiem» arī ir atļauts Politikas par vardarbību un kūdīšanu ietvaros. Tas attiecas uz saturu, tostarp akadēmiskiem un preses ziņojumiem, kura mērķis ir informēt vai izglītēt auditoriju par kādu konkrētu tematu; kā arī saturs, kurā stāstīts par kādas personas personīgo pieredzi, kad tā ir bijusi draudu vai vardarbības upuris.»

Meta Padomei paskaidroja, ka tika nolemts šo saturu atjaunot, jo ieraksts neatbalsta un neaicina uz vardarbību. Meta raksturo lietotāja apgalvojumu, ka «ukraiņi arī gribēs atkārtot... un viņi varēs atkārtot» pēc notikumiem Bučā kā «neitrālu atsauci uz iespējamu iznākumu», kuru uzņēmums uzskata par atļautu Politikas par vardarbību un kūdīšanu uz naidu ietvaros. Meta arī uzsvēra, ka Semjonova dzejolis ir veids, kā palielināt izpratni par iespējamo vēstures atkārtošanos Ukrainā. Nobeigumā, uzņēmums paskaidroja, ka fakts, ka Semjonova dzejolis ir vērsts pret vācu fašistiem, tas piebilst, ka ierosināt vardarbību pret personām, kuras ir uzskaitītas Politikā par bīstamām personām un organizācijām, tādām kā nacisti, saskaņā ar Kopienas standartiem par vardarbību un naida kurināšanu, ir atļauta.

Šāda argumentācija daļēji pārlicina Padomi. Padome piekrīt, ka teikums «ukraiņi arī gribēs atkārtot... un varēs atkārtot» nedz aicina uz vardarbību, nedz aizstāv to. Lasot burtiski, šī ieraksta daļa vienkārši saka, ka ukraiņi uz Krievu armijas darbībām varētu atbildēt tik pat vardarbīgi, kā Padomju karaspēki atbildēja nacistiem. Citiem vārdiem sakot, tā ir «neitrāla atsauce uz iespējamu iznākumu,» kura ir pieļauta Meta Politikas par vardarbību un kūdīšanu ietvaros, un kura ir izskaidrota kompānija iekšējās vadlīnijās moderatoriem.

Tā arī, Padome konstatē, ka ierakstā citētais dzejoļa «Nogalini viņu!» vardarbīgais vārdojums, ir lasāms, kā tāds, kas apraksta personas dvēseles stāvokli, nevis aicina tādu ieņemt. Kad šis teikums tiek lasīts kopējā ieraksta kontekstā, kopā ar fotoattēlu, citāti veido daļu no kopējās idejas, kura vienkārši brīdina par to, ka vēsture varētu atkārtoties Ukrainā. Tie ir uzskatāmi par māksliniecisku un kulturālu atsauci, ko autors lieto kā retorisku instrumentu, lai paustu savu ziņu. Tālab, Padome nolemj, ka šī ieraksta daļa arī ir pieļaujama Meta iekšējo vadlīniju ietvaros.

Neskatoties uz to. Padome nolemj, ka Meta analizējot doto ierakstu ir nereālistiska, ja spēj tajā saskatīt tikai un vienīgi aicinājumu uz vardarbību pret nacistiem. Tekst autors skaidri un gaiši liek saprast, ka krievu karaspēks Ukrainā mūsdienās līdzinās vāciešu karaspēkam Krievijā Otrā pasaules kara laikā. Līdz pat iespējai, ka šis ieraksts, ar ietvertajiem citātiem no Semjonova dzejoļa var tikt uzskatīts kā vērsts pret kareivju mūsdienās pret civiliedzīvotājiem pastrādātajām zvērībām, tad pastāv risks, ka lasītājs to varētu uztvert kā aicinājumu vardarbībai pret krievu kareivjiem. Neskatoties uz to, Padome piekrīt Meta secinājumam, ka ieraksts nepārkāpj Standartu par vardarbību un kūdīšanu, jo tā primārais mērķis dotajā kontekstā ir brīdināt par iespējamo vardarbības ciklu.

III. Vardarbīgs un grafisks saturs

Saskaņā ar Politiku par vardarbīgu un grafisku saturu, Meta pievieno brīdinājuma ekrānus, lai «brīdinātu lietotājus par vardarbīgu vai grafisku saturu, un ļautu tiem pašiem izvēlēties vai to apskatīt vai nē.» Tas tiek lietots gadījumos, kur redzami attēli «kuros ir redzama cilvēka vai cilvēku vardarbīga nāve nelaimes gadījumā vai slepkavībā». Meta savās iekšējās vadlīnijās moderatoriem, par vardarbīgas nāves pazīmēm uzskata grafiskus attēlus, kuros redzamas «vardarbīgas nāves sekas, kur upuris izskatās miris vai nopietni ievainots, kā arī ir redzamas papildus varmācības pazīmes,» piemēram, «asinis vai brūces uz ķermeņa, asinis ap upura ķermeni, piepūtis vai krāsu mainījis ķermenis, vai arī no gruvešiem izrakti ķermeņi.» Iekšējās vadlīnijas paskaidro arī to, ka «ķermeņi bez redzamām vardarbīgas nāves pazīmēm», vai bez «vismaz vienas no papildus vardarbīgas nāves pazīmēm» nav uzskatāmi par «vardarbīgas nāves» atainojumiem.

Saturā ietvertais fotoattēls attēlo nekustīgu uz ielas gulošu cilvēka ķermeni. Nav redzami nekādi ievainojumi. Meta padomei apstiprināja, ka attēlā redzamā persona tika nošauta Bučā, Ukrainā. Padome piezīmē, ka plašā mērogā strādājošiem satura moderatoriem šī informācija varētu nebūt pieejama. Vairākums Padomes locekļu uzskata, ka fotoattēli parasti nepārkāpj Vardarbības un grafiska satura politiku, jo, kā tas aprakstīts Meta iekšējās vadlīnijās moderatoriem, attēlos trūkst skaidru norāžu uz vardarbību. Tālab, vairākums nolemj, ka brīdinājuma ekrānam nevajadzēja būt pievienotam.

Nemot vērā bruņotā konflikta Ukrainā kontekstu un attēlā redzamos gruvešus, mazākums Padomes locekļu nolemj, ka attēls pārkāpj Meta Politiku par vardarbīgu un grafisku saturu.

IV. Izpildes secība

Par doto saturu tika ziņots kā par vardarbīgu un grafisku saturu, bet no lentas tas tika izņemts saskaņā ar Politiku par naida runu. Tas tika atjaunots tikai tad, kad par to sāka interesēties Padome. Atbildot uz Padomes jautājumiem, Meta paskaidroja, ka lietas saturs netika nosūtīts tālākai izskatīšanai politikas, vai situācijas ekspertiem. «Nosūtīts tālākai izskatīšanai» nozīmē, ka tā vietā, lai to izskatītu plaša mēroga satura moderatori, lietu nosūta izskatīšanai uz iekšēju Meta komandu, kas ir atbildīga par doto politiku vai jomu.

8.2 Atbilstība Meta kompānijas vērtībām

Padome secina, ka dotā satura izņemšana, un vēlāka brīdinājuma ekrāna pievienošana iekļautajam fotoattēlam, neatbilst Meta vērtībām.

Padomei ir bažas par Krievijas civiliedzīvotāju situāciju, un vardarbīgas runas iespējamo ietekmi uz krieviem kopumā. Tomēr, šajā gadījumā Padome secina, ka dotais saturs reāli neapdraud to cilvēku «cieņu» un «drošību», lai varētu aizliegt «balsi», it īpaši dotajā kontekstā, kur Meta ir jāpārlicinās, lai kara iespaidotie cilvēki varētu apspriest kara iespaidu.

8.3 Cilvēktiesību pienākumu ievērošana

Padome konstatē, ka Meta sākotnējais lēmums izņemt saturu no lentas, kā arī Meta lēmums pievienot fotoattēlam brīdinājumu ekrānu, abi neatbilst Meta kā privātuzņēmuma atbildībai par cilvēktiesību ievērošanu. Meta ir uzņēmusies atbildību par cilvēktiesību ievērošanu saskaņā ar ANO Cilvēktiesību padome, nosaka brīvprātīgu sistēmu cilvēktiesību ievērošanai privātiem uzņēmumiem ([UNGPs](#)). [Facebook Korporatīvā Cilvēktiesību politika](#) norāda, ka tajā ir iekļauta Starptautiskā pakta par civilajām un politiskajām tiesībām ([ICCPR](#)).

Vārda brīvība (ICCPR 19. pants)

Vārda brīvības tiesību diapazons ir plašs. ICCPR 19. panta, 2. punkts. nodrošina paaugstinātu aizsardzību vārda brīvības tiesībām, tai skaitā mākslinieciskajai izpaušmei, izpaušmei par politiku, komentāriem par sabiedriskiem notikumiem, kā arī diskusijām par cilvēktiesībām un vēsturiskiem notikumiem ([11. un 49. punkts vispārīgais komentārs nr. 34](#)) Par izteiksmi, kuru var uzskatīt par «dziļi aizskarošu» ir aizsargājama (11. panta vispārīgais komentārs nr. 34). Padomes izskatāmais saturs šajā gadījumā satur spēcīgu valodu. Tomēr, tas var tikt uzskatīts par politisku diskusiju un vērš uzmanību uz cilvēktiesību pārkāpumiem un kara noziegumiem.

Šajā gadījumā satur ietver citātus no pazīstama dzejoļa par karu, kuru autors izmanto ka provokatīvu kulturālu referenci auditorijas izglītošanai un brīdināšanai par iespējamajām krievu karavīru darbību sekām Ukrainā. ANO īpašais referents par domas un vārda brīvības veicināšanu, uzsver, ka mākslinieciskā izpaušme ietver «izdomātus un patiesus stāstus, kas izglīto, novirza vai provocē» ([A/HRC/44/49/add.2](#) 5. punkta 2. pielikums).

ICCPR 19 pants pieprasa, lai gadījumos, kur pastāv valsts ieviesti ierobežojumi, tie atbilstu likumībai, leģitīmam mērķim, kā arī nepieciešamībai un proporcionalitātei (ICCPR 19. panta 3. paragrāfs). ANO īpašais referents par domas un vārda brīvības veicināšanu, ir mudinājusi sociālo mediju uzņēmumus sekot šiem principiem tiešsaistes satura moderēšanas procesā ([A/HRC/38/35](#) 45. un 70. panti).

I. Legalitāte (noteikumu skaidrība un pieejamība)

Likumības princips prasa, lai valstu piemērotie noteikumu vārda brīvības un izteiksmes ierobežošanai būtu skaidri un pieejam (25. punkta vispārīgais komentārs nr. 34). Cilvēktiesību komiteja papildus atzīmējusi, ka noteikumi « nedrīkst piešķirt neierobežotu brīvību attiecībā uz vārda brīvības ierobežošanu atbildīgajiem par šo noteikumu izpildi» (25. punkta vispārīgais komentārs nr. 34). Personām ir jābūt pietiekoši informācijas, lai noteiktu vai un kā viņu vārda brīvība varētu tikt ierobežota, lai tādejādi varētu savas darbības attiecīgi piemērot. Attiecinot to uz Meta izstrādātajiem satura noteikumiem Facebook vietnei, lietotājiem vajadzētu spēt saprast, kas ir atļauts un kas nav.

Divas sadaļas no Meta iekšējām vadlīnijām par Kopienas standarta par vardarbību un kūdīšanu īstenošanai ir īpaši svarīgas gan Padomes, gan Meta pieņemtajam lēmumam, ka šim saturam ir jāpaliek Facebook vietnē. Pirmkārt, Meta šo politiku tulko tā, lai tās ietvaros varētu saglabāt ierakstus, kuri brīdina par trešo personu iespējamo vardarbību, ja ziņojumi ir «neitrālas atsauces uz iespējamu iznākumu» un «konsultatīvi brīdinājumi.» Otrkārt, citā veidā nepieņemams saturs ir pieļaujams, ja tad «nosoda vai palielina izpratni par vardarbības draudiem.» Tomēr, Padome atzīmē, ka šīs iekšējās vadlīnijas nav iekļautas publikai domātajā Kopienas standarta par vardarbību un kūdīšanu tekstā. Tas var likt lietotājiem domāt, ka saturs līdzīgs šajā ierakstā iekļautajam ir aizliegts, kaut gan patiesībā tas nav. Meta ir jāiestrādā šīs sadaļas Vardarbības un kūdīšanas politikas sabiedrībai pieejamajos tekstos, lai šie noteikumi būtu lietotājiem skaidri. Padomei arī apzinās, ka sīkākas informācijas par Meta lietotāju politikām publicēšana ļaunprātīgiem lietotājiem varētu palīdzēt vieglāk apiet Kopienas standartus. Tā arī, Padome uzskata, ka vajadzība precizēt un izskaidrot ir svarīgāka par iespēju, ka daži lietotāji varētu mēģināt «apspēlēt sistēmu.» Nezinot to, ka «neitrālas atsauces uz potenciālu iznākumu,» «konsultatīvi brīdinājumi», «nosodīšana» un «izpratnes veicināšana» par vardarbības draudiem ir atļauti, varētu atturēt lietotājus no sabiedrisku interešu apspriešanas, vai no sabiedrisku diskusiju uzsākšanas.

Padome arī pauž bažas, ka šajā gadījumā brīdinājuma ekrāna pievienošana ieraksta, neatbilst iekšējām vadlīnijām moderatoriem. Turklāt, Metas Politikas par vardarbību un grafisku saturu tulkojums var nebūt lietotājiem saprotams. Meta savas politikas sabiedrībai domātajos tekstos, saskaņā ar iekšējām vadlīnijām satura moderatoriem, jāmēģina precizēt, kā uzņēmums tulko savas lietotāju politikas, un kā tas nosaka, vai fotoattēli «attēlo personas vai personu vardarbīgu nāvi slepkavības vai negadījuma rezultātā,» dotajā kontekstā.

Turklāt, Meta informēja Padomi, ka lietotājam, kas ziņoja par pārkāpumu; netika paziņots par to, ka kompānija vēlāk saturu savā vietnē atjaunoja. Tas raisa bažas par likumību, jo atbilstošas informācijas trūkums var traucēt «personas spēju apstrīdēt ar saturu saistītās darbības, vai sekot ar saturu saistītu sūdzību izskatīšanas norisei» ([A/HCR/38/35](#), 58. punkts). Padome uzskata, ka paziņošana par pieņemtajiem

mēriem pret saturu, to ziņotājiem, kā arī ziņošana par to kurš no Kopienas standartiem ticis piemērots, palīdzētu lietotājiem labāk izprast un sekot Meta lietošanas noteikumiem.

II. Leģitīmais mērķis

Jebkuriem vārda brīvības ierobežojumiem ir jābūt arī leģitīmam mērķim. Padome jau iepriekš ir atdzinusi, ka Kopienas standarta par naida runu leģitīmais mērķis ir aizsargāt citu tiesības (28. punkta visp. kom. nr. 34) , tai skaitā tiesības uz vienlīdzību un nediskrimināciju balstītu uz nacionālo piederību vai etnisko izcelsmi. (ICCPR 2. panta 1. punkts). Tāpēc, krievu pret kuriem vērstais naidis aizsargāšana ir leģitīms mērķis. Tomēr, Padome uzskata, ka «kareivju» aizsargāšana pret apgalvojumiem par vardarbību šajā gadījumā nav leģitīms mērķis, jo pret viņiem vērstas kā pret kaujiniekiem kara norisē, nevis balstoties uz to nacionalitāti (vai kādu citu no aizsargājamajām īpašībām); tādu institūciju kā armija kritizēšanai nevajadzētu bū aizliegtai (38. punkta visp. kom. nr. 34).

Standarts par vardarbību un kūdīšanu, kad pareizi formulēts un piemērots piepilda tā leģitīmo mērķi aizsargāt citu tiesības. Šīs lietas ietvaros, šī politika mēģina novērst vardarbības eskalāciju, kura varētu apdraudēt Krievijas-Ukrainas kara skartajās zonās dzīvojošo cilvēku fizisko drošību (ICCPR 9. pants) dzīvību (ICCPR 6. pants).

Padome atzīmē, ka bruņota konflikta kontekstā pastāv papildus grūtības naida runas izvērtēšanā. Krievijas iebrukšana Ukrainā starptautiski tikusi atdzīta par pretlikumīgu (A/RES/ES-11/1), un spēka pielietošana paš aizsardzības nolūkos ir pieļaujama (ANO hartas 51. pants). Starptautiska bruņota konflikta kontekstā, starptautiskie humanitārie likumi par karadarbības pušu rīcību, bruņotas karadarbības laikā atļauj aktīvi uzbrukt otras puses kaujiniekiem. Tas neattiecas uz personām, kas vairs aktīvi nepiedalās karadarbībā, to skaitā kara gūstekņi ([Ženēvas konvencijas par attieksmi pret kara gūstekņiem](#) 3. pants). Gadījumos, kad vardarbība ir likumīga saskaņā ar starptautiskajiem likumiem, valoda, kas aicina uz šādu vardarbību pieņem citu jēgu, un, tālab jāizskata, atsevišķi. Neskatoties uz to, ka šajā gadījumā Padome neuzskata, ka saturs ir pārkāpjošs, Padome aicina Meta pārskatīt savas politikas, lai ņemtu vērā nelikumīgas militāras iejaukšanās apstākļus.

Runājot par uzņēmuma lēmumu fotoattēlam pievienot brīdinājuma ekrānu, Meta piezīmē, ka vardarbīga un grafiska satura politikas mērķis ir veicināt vidi, kas veicina daudzveidīgu dalību ierobežojot «saturu, kas slavina vardarbību, citu cilvēku ciešanas vai apkaunošanu.» Padome piekrīt, ka Meta centienos uzturēt iekļaujošu un daudzveidīgu platformu, šis ir leģitīms mērķis.

III. Nepieciešamība un proporcionalitāte

Nepieciešamības un proporcionalitātes princips nosaka, ka visiem vārda brīvības ierobežojumiem «ir jābūt piemērotiem to aizsardzības funkciju īstenošanai; tiem ir jābūt vismazāk traucējošiem no visiem, kas varētu nodrošināt aizsardzības funkciju; un tiem ir jābūt samērīgiem ar aizsargājamām interesēm.» (34. punkta vispārīgais komentārs nr. 34)

Lai izvērtētu naidīgas vai vardarbīga satura radīto risku, Padome parasti izmanto sešu jautājumu testu, kas ir aprakstīts [Rabātas Darbības plānā](#), kurš pievēršas jautājumiem par nacionāla, rasu un reliģiska naida, kurš kūda uz diskrimināciju, vardarbību, vai naidīgumu. Šajā gadījumā Padome konstatē, ka neskatoties uz nepārtraukta bruņota konflikta situācijas kontekstu, kā arī lietotāja [autora] lietotajām kompleksajām kulturālajām atsaucēm, ir maz pierādījumu tam, ka ieraksts (brīdinājums par iespējamu vardarbības ciklu) nevar radīt nekādu kaitējumu. Padome nolemj, ka sākotnējā ieraksta izņemšana no lentas nebija nepieciešama. Turklāt, vairākums Padomes locekļu uzskata, ka brīdinājuma ekrāns nebija nepieciešams, kaut gan mazākums Padomes locekļu uzskata, ka abi soļi šajā gadījumā bija pamatoti un piemēroti.

Ņemot vērā attiecīgos faktorus, Padome secina, ka neskatoties uz Krievijas nelikumīgā iebrukuma Ukrainā kontekstu, kur šādi iespējami aizskaroši izteicieni varētu radīt saspīlējumus, autora nolūks (vairot izpratni par un ap karu un tā sekām), izmantotais valodas tonis citējot dzejoli par karu, kā arī citas informācijas par karu Ukrainā izplatīšanās, nozīmē, ka šī ieraksta saturs, visticamāk, neveicinās vardarbības izplatīšanos.

Vairākums valdes locekļu secina, ka brīdinājuma ekrāna izmantošana ierobežo vārda brīvību, un šajā gadījumā ir nepiemērots risinājums, jo saskaņā ar Meta iekšējām vadlīnijām satura moderatoriem, dotajā fotoattēlā nav skaidru norāžu uz vardarbību, tālab brīdinājuma ekrāna lietošana nav pamatota. Sociālo mediju uzņēmumiem jāizvērtē dažādi risinājumi problemātiska satura apstrādei, tā lai katrā gadījumā tiktu lietots precīzi piemērots risinājums ([A/74/486](#) 51. punkts). Šajā sakarā Padome uzskata, ka Meta ir jāturpina izstrādāt pielāgošanas rīkus, lai lietotāji varētu izlemt vai tie vēlas apskatīt sensitīvu grafisko saturu ar vai bez brīdinājuma ekrāniem Facebook un Instagram vietnēs.

Mazākums Padomes locekļu uzskata, ka brīdinājuma ekrāns bija nepieciešams un piemērots risinājums, kas bija pareizi izvēlēts, lai veicinātu vārda brīvību un piedalīšanos diskusijā. Šis mazākums uzskata, ka ņemot vērā cieņu pret mirušajiem, it īpaši, bruņota konflikta kontekstā, un tādu attēlu, kur redzama vardarbība un nāve uz lielo skaitu lietotāju, Meta varbūt ir pārāk piesardzīga uzliekot brīdinājuma ekrānus tādām saturam, ko izskata šajā lietā.

9. Uzraudzības padomes lēmums

Padome atceļ Meta sākotnējo lēmumu izņemt ierakstu no lentas, kā arī Meta sekojošo konstatējumu, ka ir tikusi pārkāpta Politika par vardarbīgu un grafisku saturu, kas vedināja uzņēmumu pievienot fotoattēlam brīdinājuma ekrānu.

10. Politikas konsultatīvais paziņojums

Satura politika

1. Meta ir jāiekļauj sava Standarta par vardarbību un kūdīšanu publiskajā tekstā skaidrojumu, ka uzņēmums tulko šo politiku tā, lai varētu atļaut publicēt saturu ar «neitrālu atsaukumi uz iespējamu iznākumu,» un saturu kurš «nosoda vai vairo izpratni par vardarbīgiem draudiem.» Padome sagaida, ka, ja šis ieteikums tiks ieviests, Meta būs jāatjaunina savas Politikas par vardarbību un kūdīšanu publiskais teksts.

2. Meta būtu jāpievieno sava Kopienas standarta par vardarbību un kūdīšanu tekstam sadaļu no iekšējām vadlīnijām par to, kā uzņēmums nosaka, vai attēlā ir redzama «personas vai personu vardarbīga nāve negadījuma vai slepkavības rezultātā.» Padome sagaida, ka, ja šis ieteikums tiks ieviests, Meta būs jāatjaunina sava Kopienas standarta par vardarbīgu un grafisku saturu publiskais teksts.

Izpildes kārtība

3. Izsvērt tādu instrumentu ieviešanu, kas atļautu lietotājiem vecākiem par 18 gadiem pašiem izlemt vai skatīt grafisku saturu, un ja tā, vai to skatīt ar brīdinājuma ekrānu vai bez, gan Facebook, gan Instagram vietnēs. Ja šis ieteikums tiks ieviests, Padome sagaida, ka Meta publicēs priekšizpētes ziņojuma rezultātus.

***Procedūras piezīme:**

Padomes lēmumus sagatavo piecu valdes locekļu grupas, un tos apstiprina vairākums Padomes locekļu. Padomes lēmumi ne vienmēr atspoguļo visu locekļu personīgos uzskatus.

Šajā lietā, Padome nolīga neatkarīgu pētījumu. Pētījumu veica neatkarīgs institūts, kas atrodas Gēteborgas universitātē, sastāv no vairāk nekā 50 sociālajiem zinātniekiem no sešiem kontinentiem, kā arī no kādiem 3,200 ekspertiem no visas pasaules. Tā arī, Padomei palīdzēja eksperti kon Duco Advisors konsultāciju firmas, kas specializējas ģeopolitiskajos krustpunktos, uzticībā un drošībā un tehnoloģijās. Lionbridge Technologies LLC, kuru speciālisti brīvi pārvalda vairāk nekā 350 valodas un strādā 5,000 pilsētās visā pasaulē, nodrošināja nepieciešamās lingvistiskās zināšanas.